

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 października 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kosicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie 28 października 2021 r. w W.

odwołań M. S. i K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

z 6 maja 2021 r., nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że K. G. jako pracownik płatnika składek M. S. (...) w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 1 grudnia 2019 r. do 11 lutego 2021 r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz M. S. (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 944/21

UZASADNIENIE

7 czerwca 2021 r. M. S., zastępowana przez pełnomocnika, złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 6 maja 2021 r. nr (...) r., wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że K. G. jako pracownik u płatnika składek (...) M. S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 1 grudnia 2019 r. do 11 lutego 2021 r. Pełnomocnik odwołującej zarzucił organowi rentowemu błąd w ustaleniach faktycznych oraz naruszenie art. 58 § 1 i 2 k.c. polegający na przyjęciu, że skarżąca dokonała fikcyjnego, wstecznego zgłoszenia K. G. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 1 grudnia 2019 r. w celu obejścia prawa uzyskania nienależnej pomocy z programu (...), podczas gdy ww. świadczyła pracę na rzecz skarżącej na podstawie umowy o pracę. Zgodnie z wyjaśnieniami pełnomocnika, odwołująca rozpoczęła działalność gospodarczą 30 października 2019 r., a następnie rozpoczęła przygotowania do otwarcia lokalu restauracyjnego przy ul. (...) lok (...) w W.. W listopadzie 2019 r. skarżąca rozpoczęła kompletowanie personelu obsługującego restaurację, w związku z czym miesiąc później nawiązała współpracę z trzema osobami, które zostały zatrudnione w charakterze kelnerek i barmanek, w tym m.in. z K. G. i rozpoczęły świadczenie pracy z początkiem grudnia 2019 r. Osoby te faktycznie świadczyły pracę, a także odbyły niezbędne szkolenia i wykonywały zadania należące do obowiązków pracowniczych, w tym dokonywały odbioru towarów dostarczanych do miejsca prowadzenia restauracji. Nadto

ubezpieczona już 3 grudnia 2019 r. dokonała odbioru dodatkowego kompletu kluczy do lokalu, w którym skarżąca prowadzi działalność gospodarczą, a ponadto przechodziła dalsze szkolenia związane ze stanowiskiem pracy. Powołując się na ww. okoliczności i wnioskowane dowody, pełnomocnik odwołującej podkreślił, że skarżąca pod żadnym względem nie chciała doprowadzić do przyznania jej nienależnych świadczeń z tytułu „Tarczy

Antykrzysowej”, lecz jedynie zgłosiła osoby świadczące dla niej pracę z opóźnieniem, co z kolei było spowodowane małym doświadczeniem w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej (odwołanie z 7 czerwca 2021 r. k. 3-6 a.s.).

W tej samej dacie odwołanie od decyzji z 6 maja 2021 r. nr (...) r. złożyła także ubezpieczona K. G., wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że podlega ona jako pracownik u płatnika składek (...) M. S. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 1 grudnia 2019 r. do 11 lutego 2021 r. W uzasadnieniu powołała się na analogiczną argumentację do tej, która została zaprezentowana przez pełnomocnika skarżącej M. S.. Dodała także, że jest w posiadaniu dokumentacji potwierdzającej faktyczne wykonywanie przez nią obowiązków pracowniczych, jak również odprowadzanie składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu powyższego zatrudnienia (odwołanie z 7 czerwca 2021 r. k. 18-21 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy wyjaśnił, że 28 kwietnia 2020 r. płatnik składek dokonał zgłoszenia K. G. do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia od 3 lutego 2020 r. Następnie, 4 maja 2020 r. płatnik wyrejestrował ubezpieczoną z datą zgłoszenia i tego samego dnia przekazał dokument zgłoszeniowy od 1 grudnia 2019 r. Następnie, 12 maja 2020 r. płatnik wyrejestrował ponownie ubezpieczoną jako zleceniobiorcę i tego samego dnia dokonał jej zgłoszenia jako pracownika od 1 grudnia 2019 r. Czynności te zostały dokonane wstecznie, znacznie po obowiązującym terminie. Zgodnie ze stanowiskiem organu rentowego materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania daje podstawy do stwierdzenia, że motywem wstecznego zgłoszenia ubezpieczonej do ZUS była chęć osiągnięcia przez płatnika składek subwencji z (...) w ramach tarczy finansowej przez obejście prawa i dokonanie czynności prawnej sprzecznej z zasadami współżycia społecznego. Organ rentowy wskazał przy tym, że przy weryfikacji spełnienia warunków uprawniających do skorzystania z subwencji stan zatrudnienia w Tarczy Finansowej ustala się na dzień 31 grudnia 2019 r. Z subwencji w ramach Tarczy Finansowej (...) mógł skorzystać przedsiębiorca, który zatrudnił na dzień 31 grudnia 2019 r. co najmniej jednego pracownika z wyłączeniem właściciela. Ustalając stan zatrudnienia należało przy tym przyjąć definicję pracownika w rozumieniu Kodeksu pracy. Dokonując weryfikacji dokumentów zakładanych przez płatnika organ rentowy stwierdził, że płatnik oprócz K. G. zgłosił 28 kwietnia 2020 r. innych zleceniobiorców do ubezpieczeń, wskazując 3 lutego 2020 r. jako datę powstania obowiązku ubezpieczeń, a następnie dokonując 4 maja 2020 r. ich wyrejestrowania i jednocześnie zgłoszenia do ubezpieczeń od 1 grudnia 2019 r. W ocenie organu rentowego, biorąc pod uwagę powyższy schemat działania płatnika należy uznać je za celowe i zmierzające do spełnienia warunków otrzymania subwencji z (...). Zdaniem organu rentowego, wątpliwości w powyższym zakresie są tym bardziej uzasadnione, że ilość osób zgłoszonych do ubezpieczeń miała wpływ na kwotę otrzymanej subwencji (odpowiedź na odwołanie k. 23-26 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. S. prowadzi od 31 października 2019 r. działalność gospodarczą - (...) w W. przy ul. (...) lok. (...). M. S. oraz jej małżonek P. S. nabyli (...) od E. U., która wcześniej prowadziła lokal gastronomiczny pod tym samym szyldem. Odwołująca wraz z mężem byli zainteresowani własną działalnością w tym zakresie, mają również doświadczenie w gastronomii – odwołująca się pracowała wcześniej jako kelnerka, a jej mąż jako barman i pomoc kuchenna. Do przejęcia restauracji doszło w listopadzie 2019 r. Mimo zmiany właścicieli, (...) działała płynnie. Do czasu przejęcia lokalu odwołująca uzyskała stosowne pozwolenia, jedynie przez dwa tygodnie nie posiadała koncesji na sprzedaż alkoholu (zeznania świadka P. S. k. 69, zeznania odwołującej M. S. k. 70 a.s.).

W grudniu 2019 r. M. S. zatrudniła w restauracji trzech pracowników: K. G., D. G. i A. D.. K. G. i D. G. pracowały wcześniej w (...) przed przejęciem restauracji przez odwołującą się i jej męża, zgłosiły się do nich po rozwiązaniu umów z poprzednią właścicielką. M. S. zawarła z K. G. umowę o pracę, a z pozostałymi kobietami – umowy zlecenia (zeznania świadka D. G. k. 70, zeznania odwołującej K. G. k. 71 a.s.).

Umowa o pracę z K. G. została zawarta 1 grudnia 2019 r. Na jej podstawie ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku kelnerki w wymiarze 1/2 etatu oraz za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 1125 zł brutto. Umowa została zawarta na czas określony do 30 czerwca 2020 r. Po zawarciu umowy o pracę K. G. pracowała na zmianę

z A. D. oraz D. G.. Zmiany odbywały się według grafiku ustalanego przez D. G. w godzinach otwarcia restauracji. Restauracja była czynna w godzinach od 12:00 do 22:00 w tygodniu oraz do 24:00 w weekendy. Do jej obowiązków należała obsługa kelnerska i obsługa social mediów. Ubezpieczona pracowała jako kelnerka, baristka i barmanka. Ponadto w odróżnieniu od pozostałych kelnerek D. G. i A. D. zajmowała się obsługą social mediów, tj. przed południem przygotowywała post lunchowy, robiła zdjęcia i umieszczała relacje na portalu społecznościowym (...) oraz na (...). Na czynności te poświęcała od 20 minut nawet do 2 godzin dziennie. Przed przystąpieniem do pracy odbyła szkolenie z zakresu bhp w zakresie instruktażu ogólnego i stanowiskowego, a w trakcie zatrudnienia uzyskała dyplom ukończenia szkolenia pod nazwą (...). Aneks do umowy o pracę z 2 stycznia 2020 r. strony podwyższyły kwotę wynagrodzenia do wysokości 1300 zł brutto. Wynagrodzenie za pracę ubezpieczona odbierała do rąk własnych w formie gotówkowej (zaświadczenia i dyplom k. 9-16, zeznania świadka P. S. k. 69, zeznania odwołującej M. S. k. 70, zeznania świadka D. G. k. 70, zeznania odwołującej K. G. k. 71, umowa o pracę z 1 grudnia 2019 r., aneks nr (...), wniosek o wypłatę wynagrodzenia do rąk własnych z 10 grudnia 2019 r., dokumentacja zdjęciowa – nienumerowane karty a.r.).

M. S. zajmowała się bieżącą organizacją działalności restauracji, pozostawiając kwestie związane z dokumentacją swemu małżonkowi P. S.. K. G. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia od 3 lutego 2020 r. Następnie, 4 maja 2020 r. płatnik wyrejestrował ubezpieczoną z datą zgłoszenia i tego samego dnia przekazał dokument zgłoszeniowy od 1 grudnia 2019 r. 12 maja 2020 r. płatnik ponownie wyrejestrował ubezpieczoną jako zleceniobiorcę i tego samego dnia dokonał jej zgłoszenia jako pracownika od 1 grudnia 2019 r. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku A. D. i D. G. z tym, że podstawą ich zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych były zawarte umowy zlecenia (zeznania świadka D. G. k. 70, zeznania odwołującej K. G. k. 71, dokumenty zgłoszeniowe i wyrejestrowujące z ubezpieczeń społecznych – nienumerowane karty a.r.).

22 maja 2020 r. M. S. zawarła z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę subwencji finansowej w ramach Tarczy Finansowej (...). Jednym z warunków umowy była maksymalna liczba pracowników na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosząca trzy osoby. Decyzją z 25 maja 2020 r. (...) S.A. dokonał częściowo pozytywnej weryfikacji spełnienia przez odwołującą warunków otrzymania kwoty subwencji finansowej określonych w umowie, w związku z czym podjął decyzję o wypłacie odwołującej subwencji w kwocie 90 000 zł (okoliczność bezsporna).

Pismami z dnia 11 marca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił M. S. oraz K. G. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia prawidłowości zgłoszenia ubezpieczonej do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ustalenia podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia w okresie od 1 grudnia 2019 r. do 11 lutego 2021 r. (zawiadomienia o wszczęciu postępowania – nienumerowane karty a.r.).

Po przeprowadzeniu postępowania i uzyskaniu wyjaśnień od stron, ZUS (...) Oddział w W. wydał 6 maja 2021 r. skarżoną decyzję nr (...) na podstawie której stwierdził, że K. G. jako pracownik u płatnika składek (...) M. S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 1 grudnia 2019 r. do 11 lutego 2021 r. W ocenie organu rentowego, zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy daje podstawy do stwierdzenia, że motywem wstecznego zgłoszenia ubezpieczonej do ZUS była chęć uzyskania przez płatnika subwencji z (...) poprzez obejście prawa i dokonanie niezakazanej formalnie czynności prawnej, przy tym sprzecznej z zasadami współżycia społecznego, poprzez wsteczne zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych (decyzja ZUS z 6 maja 2021 r. – nienumerowane karty a.r.).

Od ww. decyzji M. S. oraz K. G. złożyły odwołania.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o wyżej wymienione dowody z dokumentów załączonych do akt sprawy i akt rentowych, jak również na podstawie zeznań świadków P. S. i D. G. oraz zeznań odwołujących M. S. i K. G.. Tak zebrany materiał dowodowy, w zakresie w jakim wynikały z niego prezentowane powyżej okoliczności, sąd uznał w całości za wiarygodny jako wzajemnie i treściowo zbieżny oraz przekonujący.

Sąd oparł się na dowodach z dokumentów dotyczących zatrudnienia ubezpieczonej K. G. (w tym umowy o pracę, aneksu do umowy o pracę, korespondencji e-mail, dyplomu ukończenia szkolenia przez ubezpieczoną i dokumentacji fotograficznej), uzyskania przez odwołującą się M. S. subwencji finansowej w ramach programu rządowego „Tarcza

Finansowa (...)” oraz postępowania wyjaśniającego poprzedzającego wydanie skarżonej decyzji. Treść dowodów nie budziła wątpliwości sądu i potwierdzała okoliczności podnoszone przez stronę odwołującą.

Wiarygodne dla sądu były także dowody osobowe. W toku postępowania sąd przesłuchał w charakterze świadków pracownika odwołującej D. G. oraz małżonka odwołującej P. S.. W ocenie sądu, świadkowie w sposób wyczerpujący przedstawili okoliczności mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w szczególności dotyczących prowadzenia przez M. S. działalności gospodarczej, nabycia lokalu gastronomicznego – restauracji (...) w W., a także zatrudnienia ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę. Oceniając zeznania świadka P. S. – zwłaszcza w zakresie, w jakim dotyczyły one okoliczności zgłoszenia K. G. do ubezpieczeń społecznych – sąd zachował ostrożność z uwagi na fakt, iż jest on osobą bliską odwołującej, ostatecznie jednak na tle innych przeprowadzonych w sprawie dowodów sąd nie znalazł podstaw do tego, aby na podstawie tego faktu relacje tego świadka podważać jako nieobiektywne bądź stronnicze, a przez to niewiarygodne. Również zeznaniom M. S. sąd dał wiarę w całości, oceniając, że zaprezentowany przez nią opis faktów jest zbieżny z relacjami pozostałych przesłuchanych w sprawie osób. Strony nie wniosły także o uzupełnienie materiału dowodowego, który został przez sąd uznany za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania M. S. i K. G. od decyzji organu rentowego z 6 maja 2021 r. nr (...) r. były uzasadnione.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył podlegania ubezpieczeniom społecznym przez K. G. z tytułu umowy o pracę zawartej z płatnikiem składek M. S. 1 grudnia 2019 r.

Na wstępie wymaga zaznaczenia, że zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Natomiast art. 83 ust. 1 pkt 1-3 ww. ustawy stanowi, że zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, a także przebiegu ubezpieczeń oraz ustalania wymiaru składek i ich poboru.

Dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 10 stycznia 2013 r., III AUa 1039/12 i z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12). Analogicznie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może także zakwestionować prawidłowość stosowania umów cywilnoprawnych. Organ rentowy ma bowiem obowiązek podejmować odpowiednie działania w każdym przypadku, w którym zostanie stwierdzone, że obowiązek ubezpieczeń społecznych danej osoby został określony w nieprawidłowy sposób przez płatnika składek, bądź jeżeli powźmie wątpliwości co do faktycznego wykonywania przez pracownika czynności w ramach nawiązanego stosunku prawnego, czy to w formie umowy o pracę, czy też umowy cywilnoprawnej. Obliguje go do tego przepis art. 68 ust. 1 pkt. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepis ten nakłada na organ rentowy zadania m. in. z zakresu stwierdzania i ustalania obowiązku ubezpieczeń społecznych. Z dalszej treści tego przepisu wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych może przeprowadzić kontrolę wykonywania – zarówno przez płatników, jak i ubezpieczonych – obowiązków w zakresie tych ubezpieczeń.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust.1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423 ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym: emerytalno-rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy w okresie od momentu nawiązania stosunku pracy do jego ustania. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 k.p.). W ujęciu art. 22 § 1 k.p. stosunek pracy to relacja prawna łącząca pracodawcę i pracownika, na której treść składają się wzajemne prawa i obowiązki. Zgodnie z treścią powołanego przepisu zasadniczym elementem konstrukcyjnym stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy w czasie i miejscu przez niego

wyznaczonym za wynagrodzeniem. Swoistość stosunku pracy wyraża się w jego cechach, które odróżniają go od stosunków cywilnoprawnych, a także zwyczajowej, okazjonalnej pomocy członków najbliższej rodziny świadczonej na rzecz określonego przedsiębiorcy, w ramach których świadczona jest praca. Do tych właściwości stosunku pracy należą: dobrowolność zobowiązania, zarobkowy charakter stosunku pracy, osobisty charakter świadczenia pracy oraz podporządkowanie pracownika co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy, wyrażające się także w możliwości wydawania pracownikowi poleceń dotyczących pracy.

Na podstawie skarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że zgłoszenie K. G. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawarcia umowy o pracę stanowiło obejście prawa, a zarazem czynność sprzeczną z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 1 i 2 k.c., co też skutkowało wyłączeniem odwołującej się z ubezpieczeń społecznych z powyższego tytułu w okresie od 1 grudnia 2019 r. do 30 września 2020 r. Zgodnie ze stanowiskiem organu rentowego za powyższą oceną działań M. S. świadczy fakt wsteczny – ponieważ dokonano 4 maja 2020 r. – zgłoszenia K. G. do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę, a także innych pracowników, co też, w ocenie organu, miało na celu jedynie uzyskanie przez płatnika subwencji z (...).

Rozpoznając sprawę sąd nie podzielił powyższego stanowiska. Argumentacja ZUS skupiała się na negowaniu ważności samej czynności odwołującej M. S. polegającej na zgłoszeniu K. G. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej z nią umowy o pracę. Organ rentowy nie kwestionował natomiast ważności samej umowy o pracę, jaka została zawarta między stronami niniejszego postępowania. Tymczasem przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jednoznacznie warunkują objęcie ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy przesłanką jej faktycznego realizowania, nie zaś od zgłoszenia danej osoby do ubezpieczeń społecznych. W cytowanym wyżej art. 6 oraz art. 13 ustawy systemowej przewidziano objęcie pracownika ubezpieczeniem społecznym z tego tytułu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia ustania stosunku pracy. Posłużenie się przez ustawodawcę określeniem „od dnia jej wykonywania/od dnia nawiązania stosunku pracy” wyraźnie wskazuje, że objęcie ubezpieczeniem jest uwarunkowane zaistnieniem przesłanki w postaci realizacji stosunku pracy. Innymi słowy, już wykonywanie umowy o pracę – to jest, realizacja wzajemnych zobowiązań pomiędzy pracownikiem, a pracodawcą, stanowiących essentialia negotii tego stosunku prawnego – skutkuje objęciem pracownika ubezpieczeniem społecznym przez cały okres, w którym umowa jest realizowana. Konsekwencją powyższego jest powstanie po stronie pracodawcy – jako płatnika składek – obowiązku zgłoszenia danej osoby do ubezpieczeń. W oparciu o cytowane na wstępie przepisy dla objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy o pracę, zasadnicze znaczenie ma bowiem nie prawidłowość samego zgłoszenia danej osoby do ubezpieczeń społecznych (jako nienaruszające art. 58 § 1 lub 2 k.c. albo 83 § 1 k.c.), lecz tylko to, czy stosunek pracy, z którym ustawa systemowa wiąże objęcie ubezpieczeniem, był faktycznie realizowany. W kontekście powyższego istota sporu powinna skupić się zatem na ustaleniu, czy łącząca strony umowa o pracę była faktycznie realizowana.

W realiach niniejszej sprawy, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, sąd uznał, że K. G. faktycznie wykonywała pracę w ramach zawartej z odwołującą umowy o pracę. Wymaga przy tym podkreślenia, że w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przed organem rentowym strony przedstawiły również dowody potwierdzające rzeczywiste wykonywanie czynności przez K. G. w ramach umowy o pracę, do których jednak organ rentowy się nie odniósł. Z zebranych w niniejszej sprawie dowodów tak rzeczowych, jak i osobowych wynika, że umowa o pracę z K. G. została zawarta 1 grudnia 2019 r. Na jej podstawie ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku kelnerki w wymiarze 1/2 etatu oraz za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 1125 zł brutto. Umowa została zawarta na czas określony do 30 czerwca 2020 r. Przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzają, że K. G. faktycznie powyższą umowę realizowała i począwszy od grudnia 2019 r. pracowała jako kelnerka, baristka i barmanka, a ponadto zajmowała się obsługą social mediów. Załączone do odwołania dokumenty w postaci korespondencji e-mail i dyplomu potwierdzają, że odwołująca została skierowana na szkolenie baristyczne obejmujące kurs obsługi urządzenia do parzenia kawy i techniki pienienia mleka oraz że w szkoleniu tym brała udział, uzyskując certyfikat (...). Z kolei dokumentacja fotograficzna potwierdza, że zajmowała się wstawianiem zdjęć na portalach społecznościowych. Praca K. G. odbywała się w godzinach otwarcia lokalu między 12:00 a 22:00 lub 24:00 w weekendy, według ustalonego przez pracowników odwołującej grafiku zmian. Wykonywanie czynności przez odwołującą miało charakter odpłatny,

a wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę było przez nią odbierane do rąk własnych w formie gotówkowej, o co sama zawnioskowała. Sąd miał przy tym na uwadze także okoliczności składające się na tło zatrudnienia odwołującej. Relacje świadków potwierdzają, że K. G. wraz z dwiema innymi pracownicami została zatrudniona przez M. S. w związku z nabyciem przez nią restauracji (...) w W., jak również rozpoczęciem w listopadzie 2019 r. działalności gospodarczej w branży gastronomicznej. Zeznań świadków wynika przy tym, że część osób pracujących u poprzedniej właścicielki restauracji wraz z nabyciem lokalu przez odwołującą nie kontynuowała w nim pracy, co stanowiło motyw do poszukiwania i zatrudnienia pracowników do obsługi restauracji, m.in. kelnerki, a w efekcie zatrudnienia K. G.. Sąd zważył również, że działalność samej restauracji, pomimo zmiany właściciela, nie została przerwana i w okresie nabycia lokalu przez odwołującą funkcjonowała jak dotychczas, co mając na względzie specyfikę tego rodzaju działalności dodatkowo potwierdza faktyczne wykonywanie pracy przez K. G. w ramach zawartej umowy o pracę. Z kolei, o nawiązaniu z odwołującą stosunku pracy, w odróżnieniu od umów cywilnoprawnych jakie zostały zawarte z pozostałymi pracownicami zadecydowało to, że miała ona na utrzymaniu dziecko, zwróciła się do płatnika o zawarcie umowy o pracę, a nadto miała szerszy zakres obowiązków, bowiem poza pracą kelnerki zajmowała się też obsługą social mediów. Powyższe okoliczności, zdaniem sądu pozwalają na stwierdzenie, że po pierwsze K. G. realizowała odpłatnie na rzecz M. S. czynności jako kelnerka oraz inne powierzone jej zadania w lokalu gastronomicznym począwszy od 1 grudnia 2019 r., po drugie zaś, realizacja tych czynności odbywała się na warunkach umowy o pracę zgodnie z art. 22 § 1 k.p.

W kontekście powyższych rozważań sąd nie znalazł podstaw do uznania dokonanego przez M. S. zgłoszenia K. G. do ubezpieczeń społecznych jako czynności zmierzającej do obejścia prawa bądź sprzecznej z zasadami współzycia społecznego. W ocenie sądu, możliwość uznania danego stosunku prawnego za sprzeczny z zasadami współzycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c. w świetle skutków, jaki stosunek ten wywołuje w zakresie uczestnictwa danej osoby w systemie ubezpieczeń społecznych, dotyczyły wyłącznie sytuacji, w której w przedmiotowym stosunku prawnym przyjęto zawyżoną podstawę wymiaru składek – nie stanowi natomiast podstawy do kwestionowania ważności samego stosunku prawnego jako tytułu ubezpieczenia w ogóle. W szczególności brak jest podstaw do kwestionowania zawartej pomiędzy ubezpieczonym, a płatnikiem składek umowy jako sprzecznej z zasadami współzycia społecznego w sytuacji, gdy była ona przez strony realizowana (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 2 lipca 2019 r., III AUa 217/19; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 maja 2019 r., III AUa 898/18; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 grudnia 2018 r., III AUa 435/18). Należy podkreślić również, że strony mają prawo do zawarcia umowy określonej treści. W orzecznictwie wskazuje się, że jeżeli umowa o pracę była wykorzystywana instrumentalnie, to niewykłuczone jest jej zakwestionowanie jako podstawy (tytułu) podlegania ubezpieczeniom społecznym, ze względu na obejście prawa (art. 58 k.c.). Gdy umowa jest wykonywana przez strony, nie można mówić o pozorności, co jednak nie wyklucza możliwości badania, czy zawarcie umowy nie zmierzało do obejścia prawa. To, że umowa była wykonywana nie wyłącza oceny dotyczącej ważności tego zobowiązania, w tym przypadku jako podstawy ubezpieczenia społecznego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 lipca 2012 r., I UK 101/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 czerwca 2020 r., III AUa 530/19). Zgodnie bowiem z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, że na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Chodzi tu zatem o wywołanie skutku sprzecznego z prawem. Obejście ustawy to zachowanie podmiotu prawa, który napotykać prawny zakaz dokonania określonej czynności prawnej „obchodzi” go w ten sposób, że dokonuje innej niezakazanej formalnie czynności w celu osiągnięcia skutku związanego z czynnością zakazaną, a tym samym sprzecznego z prawem (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 9 sierpnia 2005 r., III UK 89/05; z 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04).

Za czynnością zmierzającą do obejścia prawa skutkującą wyłączeniem K. G. z ubezpieczeń społecznych, zdaniem sądu, nie może też przemawiać okoliczność, że zgłoszenie K. G. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych zbiegło się w czasie ze zgłoszeniem przez M. S. wniosku o subwencję finansową w ramach rządowego programu Tarcza (...) (...) (tzw. tarcza anty kryzysowa). Kwestia ta pozostaje bowiem całkowicie nieistotna dla rozstrzygnięcia czy w przypadku

odwołującej K. G. zachodziły przesłanki do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym z tytułu zawartej z odwołującą umowy o pracę, które też, jak wspomniano wyżej, były zależne od faktycznego wykonywania łączącej strony umowy. W tym kontekście, zdaniem sądu, nawet stwierdzenie, że zgłoszenie osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę miało na celu zagwarantowanie odwołującej spełnienie warunków do uzyskania subwencji finansowej w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej nie oznacza jeszcze, że osoba ta nie podlega tym ubezpieczeniom. Z tej perspektywy, w ocenie sądu nie sposób wyciągać negatywnych konsekwencji wobec K. G., która jako pracownik nie ma wpływu na prawidłową i terminową realizację ciężącego na płatniku obowiązku zgłoszenia jej do ubezpieczeń z tytułu zawartej przez strony umowy. Skarżona decyzja niewątpliwie dotyczy K. G., tymczasem argumentacja organu rentowego odnosi się wprost do działań, jakie miały być podejmowane przez M. S. w zakresie uzyskania subwencji. Z racji powyższego, zdaniem sądu, nie sposób kwestionować tytułu podlegania ubezpieczeniom przez K. G. jedynie na podstawie wątpliwości organu rentowego, co do działań płatnika składek jako przedsiębiorcy ubiegającego się o subwencję finansową. Regulamin programu rządowego Tarcza (...) (...) określa krąg uprawnionych do uzyskania świadczeń pomocowych w związku z ogłoszeniem stanu epidemii Covid-19, zasady ich obliczania oraz warunki jakie należy spełnić, by stosowne świadczenia uzyskać. Weryfikacja wniosków w tym zakresie leży natomiast w kompetencji (...). W realiach niniejszej sprawy odwołującej M. S. przyznano świadczenie, choć nie w pełnej, wnioskowanej przez nią wysokości, między innymi z uwagi na stwierdzenie spełnienia przez nią warunku zatrudnienia pracowników według stanu na 31 grudnia 2019 r.

Konkludując stwierdzić należy, że w realiach niniejszej sprawy brak było podstaw do kwestionowania tak dokonanej przez odwołującą M. S. czynności zgłoszenia K. G. do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę, ani też samego zawarcia przez strony takiej umowy – jako czynności zmierzających do obejścia prawa bądź sprzecznych z zasadami współżycia społecznego. Zdaniem sądu, w sprawie nie zachodziły okoliczności do wyłączenia K. G. z ubezpieczeń społecznych w sytuacji, gdy z zebranych w sprawie dowodów wynika, że zawarta przez strony umowa o pracę z 1 grudnia 2019 r. była faktycznie realizowana. Mając na względzie powyższe sąd zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zgodnie z pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania, sąd orzekł w pkt 2 sentencji wyroku, zasądając od przegrywającego postępowanie organu rentowego na rzecz M. S. 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).